

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пересоляк Оксани Василівни на тему «Адміністративно-правове забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

26 травня 2025 року

1. **Актуальність теми дослідження.** Проблематика адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні є надзвичайно актуальною в контексті соціально-економічної та безпекової ситуації, спричиненої повномасштабною збройною агресією Російської Федерації. З початку 2014 року та особливо після лютого 2022 року, мільйони громадян України були змушені залишити свої домівки, рятуючись від війни, та шукати безпечне місце проживання в інших регіонах країни. Це явище створило безпрецедентні виклики як для самої держави, так і для системи публічного адміністрування, соціального захисту та економіки в цілому. Внутрішньо переміщені особи опинилися в ситуації вимушеної зміни не лише місця проживання, але й часто професійної діяльності, що вимагає адаптації до нових умов.

За таких обставин підтримка підприємницької ініціативи внутрішньо переміщених осіб набуває ключового значення як інструмент інтеграції та соціальної стабільності. Саме підприємництво дозволяє внутрішньо переміщеним особам не лише забезпечувати власні потреби, але й створювати нові робочі місця, наповнювати місцеві бюджети, сприяти економічному розвитку приймаючих громад. Проте без належного адміністративно-правового забезпечення цей процес залишається фрагментарним та неефективним.

Актуальність теми зумовлюється також необхідністю удосконалення нормативно-правової бази у сфері реалізації права внутрішньо переміщених осіб на підприємницьку діяльність. Попри наявність окремих нормативних актів, які регламентують підтримку внутрішньо переміщених осіб, багато механізмів залишаються недосконалими, потребують спрощення процедур, усунення бюрократичних бар'єрів, розширення доступу до фінансових інструментів та цифрових сервісів.

Важливим викликом є також відсутність узгодженої державної політики, яка б забезпечувала системну підтримку підприємництва серед внутрішньо переміщених осіб, з урахуванням їхнього правового статусу, соціального стану та економічних можливостей. Не менш важливим є те, що ефективне адміністративно-правове забезпечення підприємницької діяльності внутрішньо переміщених осіб має вагомое значення для реалізації стратегічних цілей України.

2. **Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації.** Дисертація є самостійною науковою працею, що містить ідеї та розробки здобувачки, які допомогли досягнути поставлених завдань. Ідеї та концепції інших авторів, використані в дисертації, мають відповідні посилання.

3. **Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень і рекомендацій.** Обґрунтованість зроблених висновків, пропозицій та рекомендацій забезпечується логічною побудовою поданого матеріалу, послідовним виконанням поставлених завдань, апробацією отриманих результатів, а також узагальнюючими висновками, сформульованими як у межах окремих розділів, так і в підсумковій частині дисертаційного дослідження. Достовірність отриманих результатів підтверджена застосуванням різноманітних методів дослідження: діалектичного матеріалізму, об'єктивного ідеалізму, логіко-семантичного, системно-структурного та соціологічного. Використання широкого спектру методологічних підходів дозволило проаналізувати проблемні аспекти та сформулювати обґрунтовані висновки, що забезпечують їх практичне значення.

4. **Наукова новизна отриманих результатів** полягає в тому, що ця дисертація є однією із перших комплексних наукових праць в науці адміністративного права України, в якій досліджено проблематику адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні. В результаті цього наукового дослідження сформульовано цілу низку наукових положень та й висновків, які запропоновані здобувачем особисто, котрі характеризуються науковою новизною, а також мають важливе практичне та й теоретичне значення. До найбільше значущих із них належать наступні:

вперше:

охарактеризовано зміст поняття «адміністративно-правове забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні» як взаємоузгодженої сукупності норм та й принципів права, форм та й методів адміністративного права, уповноважених суб'єктів та їх діяльність, котрі мають на меті здійснення адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні;

обґрунтовано, що система адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні – це є внутрішньо взаємоузгоджена сукупність норм та й принципів права, уповноважених суб'єктів та їх практична діяльність, котрі мають на меті здійснення адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні;

визначено наступні складові елементи системи адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в

Україні: нормативну систему й інституційну систему адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні;

удосконалено:

поняття «адміністративно-правове забезпечення фінансової та іншої матеріальної підтримки створення нового бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні» як взаємоузгоджену сукупність норм та й принципів права, форм та й методів адміністративного права, уповноважених суб'єктів та їх діяльність, котрі мають на меті здійснення адміністративно-правового забезпечення фінансової та іншої матеріальної підтримки створення нового бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні;

вчення про адміністративно-правове забезпечення заснування та реєстрації нового бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні, зокрема, встановлено, що можливість реєстрації внутрішньо переміщеним особам як фізичних осіб-підприємців у застосунку Дія сприяє розвитку цифрової економіки, диджиталізації, електронного урядування, зменшує бюрократію та спрощує адміністративні процедури для реєстрації нового бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні;

учення про адміністративно-правове забезпечення підтримки діючого бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні, зокрема, встановлено, що програма фінансового стимулювання роботодавців, котрі беруть на роботу внутрішніх переселенців – це є один із комплексу заходів Уряду, котрі спрямовані на підтримку внутрішньо переміщених осіб та покращення ситуації на ринку праці України;

набули подальшого розвитку:

питання щодо адміністративно-правового забезпечення релокації бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні, зокрема, доведено, що мета релокації бізнесу під час активних бойових дій – це забезпечити функціонування бізнесу, збереження наявних робочих місць, сплата податків і підтримка економіки України;

питання щодо подальшого вдосконалення адміністративно-правового регулювання різних видів підтримки діючого бізнесу для внутрішньо переміщених осіб в Україні, зокрема, обґрунтована доцільність подальшої участі уповноважених органів публічної влади України у різних програмах міжнародної технічної допомоги, зокрема, Програми USAID “Конкурентоспроможна економіка України”.

5. Теоретичне та практичне значення роботи. Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що в ньому було систематизовано, уточнено та доповнено наукові підходи до розуміння сутності адміністративно-правового забезпечення права внутрішньо переміщених осіб на підприємницьку діяльність в

Україні. У межах дослідження розкрито зміст основних понять, визначено елементи нормативної та інституційної системи адміністративно-правового регулювання у цій сфері, а також запропоновано нові підходи до вдосконалення правового механізму реалізації права ВПО на ведення підприємницької діяльності в умовах сучасних викликів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та й пропозиції, обґрунтовані в даному дисертаційному дослідженні, можуть використані бути, зокрема, у:

- *правотворчій діяльності* – для вдосконалення чинного законодавства України із питань адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні;

- *науково-дослідній роботі* – для подальшого дослідження різних аспектів з проблематики адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні;

- *правозастосовній діяльності* – для удосконалення діяльності Мінекономіки, банків й інших уповноважених суб'єктів у сфері адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні;

- *навчальному процесі* – в юридичних й інших вищих навчальних закладах під час вивчення дисциплін «Адміністративне право», «Конституційне право», при написанні монографій, підручників, навчальних посібників, розробці навчально-методичних рекомендацій, під час викладання лекцій та проведення практичних занять.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації у наукових працях, опублікованих автором. Основні положення та результати дисертації були відображені у 7 публікаціях. Серед них: 4 наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Пересоляк О. В. *Поняття «адміністративно-правове забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні». Держава та регіони. Серія: Право.* 2022. № 3 (77). С. 163-169.

2. Пересоляк О. В. *Адміністративно-правове забезпечення заснування та реєстрації нового бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки.* 2023. Том 34 (73). № 3. С. 183-189.

3. Пересоляк О. В. *Адміністративно-правове забезпечення релокації бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Юридичний науковий електронний журнал.* 2023. № 9. С. 523-527.

4. Пересоляк О. В. *Адміністративно-правове забезпечення фінансової та іншої матеріальної підтримки створення нового бізнесу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Право і суспільство.* 2023. №2. Том 2. С.291-298.

2 наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Пересоляк О.В. Система адміністративно-правового забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Право як ефективний суспільний регулятор: матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Львів, 18-19 лютого 2022 року. Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2022. С. 60-66.

2. Пересоляк О.В. Сприяння підприємницькій діяльності внутрішньо переміщених осіб в Україні в рамках урядового проєкту «єРобота». *Восьмі Таврійські юридичні наукові читання: матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Київ, 16-17 червня 2023 року. Львів –Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 215-221.

та 1 наукову працю, яка додатково відображає наукові результати дисертації:

1. Пересоляк О. В. Адміністративно-правове регулювання різних видів підтримки діючого бізнесу для внутрішньо переміщених осіб в Україні. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2023. № 3 (55). С. 260-265.

7. **Відповідність чинним вимогам.** Анотація, структура та обсяг дисертації відповідають установленим вимогам. Дослідження Пересоляк Оксани Василівни на тему «Адміністративно-правове забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні» є завершеною працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують конкретне наукове завдання, яке є цінним для розвитку сучасної юридичної науки. Науковий рівень дисертації відповідає вимогам, які визначені у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

8. **Оцінка мови та стилю дисертації.** Дисертація написана українською мовою відповідно до норм правопису, а характер викладу матеріалу відповідає науковому стилю.

9. **Рекомендація дисертації до подання у разову спеціалізовану вчену раду.** Результати дисертації обговорено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права від 26 травня 2025 року (Протокол № 11). За результатами засідання кафедри ухвалено рішення про надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пересоляк Оксани Василівни на тему «Адміністративно-

правове забезпечення права на підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб в Україні».

Головуюча на засіданні,
завідувачка кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
ДВНЗ «УжНУ»

Тетяна КАРАБІН

Підпис Тетяни КАРАБІН засвідчую:
Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК

